

լոցս, որ այսօր ծանրագին հիւանդութեամբ անկեալ թաւալիմք ի վերայ երեսաց երկրի, կամ իբրև զցորեան հնձեալ և այդի կթեալ և ճուրքն թողեալ, ահա այն իսկ տեսանի հափշտակեալ այլևայլ ձևօք, որպէս գերամեծար տէրութեանդ և յայտնի է: Այսուհետև թողից ազդելն և շատացայց, զոր ինչ ասացի:

Նախասահմանիչն ամենայնի և ամենեցուն ի ժամուն, յորում ծնայ ես ի մօրէ, գրեաց զանուն իմ ի դպրութիւնս գործողաց և ոչ գրողաց, բայց վա՛յ է ինձ, որ ոչ ունիմ զժամանակս գործածելոյ, առթեալ և վաղարկեալ ի ձեռն օրհնեալ ազգին իմոյ:

Արշակ փոքրագոյ ծառայն ձեր շնորակալութիւնս ձօնէ տէրութեանդ վասն հայրագոյթ սիրով յիշելոյն ձեր զնա, նաև խոնհարաբար ողջոյն առաքէ և հանդերձ հարբ զողջկեցութիւն անձինդ ի տեսնել ժտէ: Իսլ, զՎաղարշակ երբայր նորին, զորմէ լուեալ ես, ոչ է Վաղարշակ, այլ Յովսէփ յորջորջի, ընդ մարբ և ընդ երկու բերք ի յողորմելի Ջուղայ տառապին ի ներ հարկապահանջութեան²⁵, եթէ ես ոչ էի յամեցեալ աստ ակնկալութեամբ ընկալնու զպատասխան ի ձէնջ, ի վաղուց հետէ գնացեալ էի ի յօգնութիւնս նոցա և ազատեալ ի վշտաց անտի իւրեանց, և բերել աստ ի ներքոյ յանդորր տէրութիւնս յայմիկ, և թէ նամակ ձեր կանուխ ժամանեալ իցէր, և կամ այլ ոք ոչ իցէր այնքան վաղարկեալ ի հասուցանելն ձեզ զթուղթ մեր, կերպիւ իւր փրկութիւն լինէր նոցա կամ ելանէի աստի և գնայի ի Ջուղայ և անտի շուեալ իմ նօքօք դիմէի ի Յաշգարխան, և կամ այլ կողմն աշխարհիս, ուր ի խաղաղութեան և յանդորրութեան լիցի, ապա թէ յայնժամ ոչ լինէր մեզ այսքան զուացուցիչ աշխատանք, նաև ոչ այսքան ցաւ և տրտմութիւն, յերբ լսեմք զկացութեան նոցա, և գերկիրն այն, որ մերձ է լինիլ անմարդաբնակ, որոյ բնակիչքն գիշերափախ ելեալ անտի թափառին յամենայն տեղիս:

Այլև մխիթարութիւն իմն տաս մեզ ի հասարակութեան նամակիդ, որ առ մերազնեայս աստ ի Հնդիկս, յաղագս ծանօթ լինելոյն ձեր ընդ իշխանին Կիլանայ՝ ասելով եթէ նա պայազատեսցէ ի տեղի եղբօր իւրում Աղա Մահմադ խան Ղաշար բռնաորին ի Սպահան, այցելութիւն ինչ առնելոց է անդ բնակեալ Հայոց ազգին:

Դարձեալ եթէ Նաբուգոդոնոսոր յարիցէ և Բաբելոն կրկին նորոգիցի, Ջուղայ ևս կարելի լիցի նորոգիլ: Բայց զմնացւորդ ժողովուրդ շինին այնմիկ, որք աստ և անդ են, Աստուած հաստատ պահեսցէ զնոսա, որք միշտ արդեամբ օգնական և նպաստ լինին տէրութեանդ և առաւել աղայ Յովհաննէան Գարաբեանն:

Նաև խնդրեմ, զի ըստ խօստմանքում անպակաս արացես մեզ զթուղթ օրհնութեանդ, մանաւանդ ընդ լրօք նորոգ զարգացեալ և զինուք զարդարեալ ազգին ոռուստաց: Յաւելեալ մաղթեմ ի տէրութեանդ, զի արժանի համարեսցես յիշել զՏոգևոր գառինքդ ի սուրբ յաղօթս քո առ տէր, զի նա է, որ հանէ զնոսա ի բանտէ նեղութեանէ, նաև վերստին ջեռացուցանէ զօրութիւն ոգւոյն մերոց, քաջալերել զմեզ և զձեզ՝ երկայնամիտ լինիլ... ըստ բանին սրբոյն Յակօբայ. «Երկայնամիտ լերուք եղբարք իմ մինչև ի դպրուստն տեսուն, ահա մշակ երկայնամտեալ սպասէ պատուական պտղոյն երկրի, մինչև առցէ զկանուխ և զանագանն»: Եւ կամ թէ օրինակ առնուլ մեզ զպատառիչ ազնիւ գազանի երկայնամտութեամբ շարժումն ի գործ և յաղթանակութիւն իւր, որ մինչ տեսանէ զփիղն, որ մեծագոյն է, քան զամենայն կենդանիս, ի սղագոյն յերկիրդէ անտի, ազամբ իբրև զմտրակ յարկանէ և բախէ զկողս իւր, ապա թէ շահատակեալ յարձակի ի վերայ յորսոյն:

Սաշիկ Առաքելեանն առ տէր է փոխեալ, և զողջոյն օրհնութեանդ, որ առ ժողովրդոցս աստի, որոյ վասն նօքս ի դարձին խոնհարաբար շնորակալ եղեն: Յաւել յայսմանէ կամ և մնամ հլու հպատակ և պատրաստական յամենայն ծառայութիւնս ձեր, հանդերձ յարգական համբուրիւ աջոյ և հայցմամբ երկարութեան կենաց ի տեսնել ընդ յամայր ամս առ ի պարծանս ազգիս: Ամէն: